

Kadınlardan Gelen Vajinal Akıntının Tâhirlîği ve Abdeste Etkisi*

Doç. Dr. Rahmi YARAN**

Öz: Fıkıh kitaplarında belirtildiğine göre sebileynden (vücut dışına açılan iki boşaltım yolu) çıkan her şey abdesti bozar. Acaba sağlıklı genç kadının vajinasında bulunması tabii olan yaşlığın zaman zaman vajina dışın açılması da aynı hükümde midir? Bu akıntı tâhir mi yoksa necis midir? Elbise-ye veya vücuda bulaştığı takdirde bulaştığı yeri necis hale getirir mi? Bu makalede sözü edilen sorular cevaplandırılmış olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Rutûbet, Ferc-i Dâhil, Ferc-i Hâric, Tâhir, Necis, Sebileyne, İstihâza.

Cleaning of Vaginal Discharge and its Impact to Ablution

Abstract: According to Fiqh books, all things exiting from two excretory systems disrupt ablu-tion. Can we apply same rule for wetness exiting to out of the vagina which is normal in the healthy and young ladies. But is this wetness clean (according to Islam) or not. Is it make dress dirty if involved. In this article I shell try to answer these questions.

Keywords: Vaginal Discharge, al-Farj al-Dahil, al-Farj al-Harij, Clean, Unclean, Ablution.

1. Genel Olarak Vajinal Akıntı (Rutûbetü'l-ferc)

Fakihler kadınlardaki vajinal yaşlığın/salgının hükmü üzerinde dururken ba-zen ferc bazen kadın ferici bazen de fercin iç veya dış kısmı, ya da ferc ötesi gibi anlamlara gelen ifadeler kullanırlar.

Bu konuda onların kullandıkları ifadeleri şöyle tespit edebiliriz: رُطُوبَةُ الْفَرْجِ (rutûbetü'l-ferc/fercdeki yaşlık)¹, رُطُوبَةُ فَوَجِ الْمَرْأَةِ (rutûbetü ferici'l-mer'e/ kadın fercindeki yaşlık)², رطوبة الفرج الداخل (rutûbetü'l-ferci'd-dâhil/iç fercedeki yaşlık)³,

* Bu makalenin aslı D.İ.B. Din İşleri Yüksek Kurulu'nun V. Güncel Dinî Meseleler İstişare Toplantısı'nda tebliğ olarak sunulmuş ve müzakere edilmiştir (01.12.2012 Afyonkarahisar).

** Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Öğretim Üyesi.

¹ İbn Kudâme, Ebû Muhammed Muvaffakuddîn Abdullah b. Ahmed (ö.620/1223), Beyrut 1392/1972, *el-Muğni*, I, 732; İbn Kudâme, Muvaffakuddîn, *el-Kâfi*, I, 186; Nevevi, Ebû Zeke-riyyâ Yahyâ b. Şeref, *Şerhu Müslim (Sahihu Müslim ile birlikte)*, Riyad 1424/2003, III, 202; IV, 68; Zerkeşî, Bedrüddin Muhammed b. Abdullah, *el-Mensûr fi'l-kavâ'id*, (Şamile, III, 371 bab en-Necâsetü yetealleku bihâ mebâhis); Haddâd, Radiyyüddin Ebû Bekr b. Ali (ö. 800/), *el-Cevheratü'n-neyyira*, nşr. İlyas Kaplan, Beyrut, 1427/2006, I, 106; Haraşî, Muhammed b. Abdul-lah (ö.1101/1690), *Şerhu Muhtasar-ı Halil*, Beyrut, ts., I, 84, 92; İbn Âbidîn, Muhammed Emîn b. Ömer, (ö. 1252/1836), *Reddü'l-muhtâr ale'd-Dürri'l-muhtâr*, I, 166, 312, 349 (İstanbul 1984); İliş, Muhammed, *Minehu'l-cel'il*, yy, ts, I, 78; Hattâb, Ebû Abdullah Muhammed b. Muhammed (ö. 954/), *Mevâhibü'l-celil*, nşr. Zekeriyâ Umeyrât, Beyrut, 1423/2003, I, 150

² Nevevi, Ebû Zekeriyâ Yahyâ b. Şeref, *Şerhu Müslim*, III, 201, 202; IV, 40, 60, 69.

الرُّطُوبَةُ الْخَارِجَةُ مِنَ قَعْرِ (rutûbetü'l-ferci'l-hâric/dış fercdeki yaşlık)⁴, ماءٌ الرَّحْمِ (er-rutûbetü'l-hâricetü min ka'ri'r-rahim/rahim içinden çıkan yaşlık)⁵, ماءٌ الْقَرْحِ وَرُطُوبَتُهُ (mâü'l-ferci ve rutûbetüh/fercdeki su ve yaşlık)⁶.

Bu ifadelerden bir kısmının kadınlarla ilgili olduğu açıktır. Fakat onlar özellikle (رُطُوبَةُ الْقَرْحِ) ifadesini bazen kadınları da kapsayacak şekilde bütün dışı canlılar için kullanırlarken bazen bu genel anlamı kastettiklerini (رُطُوبَةُ قَرْحِ الْحَيَوَانِ)⁷ şeklinde açıkça belirtirler. Şâfililer kadın fercindeki rutûbet ile tâhir olan dışı hayvan fercindeki rutûbeti hüküm bakımından aynı kabul ederler⁸.

Fakihler dış ferci, bâkire olmayan bir kadının sırtını duvara yaslayıp bacaklarını açarak oturduğu zaman görünen kısım olarak açıklarlar ve iç ferci de vajina anlamında kullanırlar. Bazen dış ferc için “gusülde yıkanması gereken yer” derler. Kimi açıklamalarda da dış fercin iç ferce göre olan konumunu, kalçaların anüse olan konumuna benzetirler.

2. Vajina Salgısı ve Vajina Dışına Çıkan Akıntılar/Sıvılar

Fıkıh kitaplarında kadın vajinasından çıkan çeşitli sıvılara yer verilir. Bunlardan üçü (menî, mezy ve vedy) aynı zamanda erkeklerin penisinden dışarı çıkan sıvılardır. Fakihler bu üç kelimeyi her ne kadar kadın ve erkek için müşterek olarak kullanırlarsa da onların mahiyetlerinin farklılığını kabul ederler. Buna rağmen bazıları bunları kadında da erkekte de olsa hüküm bakımından aynı kabul edebilmektedir. Burada fıkıh kitaplarındaki kullanım esas alındığı için aslında erkeklere özel olan sıvılara da yer verilmiştir.

³ İbn Âbidîn, Muhammed Emîn b. Ömer, (ö. 1252/1836), *Reddü'l-muhtâr ale'd-Dürri'l-muhtâr*, I, 166, 312 (İstanbul 1984)

⁴ İbn Hacer el-Heytemî, Şihâbüddîn Ahmed b. Muhammed (ö. 974/), *el-Fetâvâ'l-kübrâ el-fıkhiyye*, (nşr. Abdülhamid Ahmed Hanefî, Mısır, ts.), I, 27; İbn Âbidîn, Muhammed Emîn b. Ömer, (ö. 1252/1836), *Reddü'l-muhtâr ale'd-Dürri'l-muhtâr*, I, 166,

⁵ İbn Hacer el-Heytemî, *el-Fetâvâ'l-kübrâ el-fıkhiyye*, I, 30.

⁶ Mevvâk, Ebû Abdillâh Muhammed b. Yusuf (ö. 897/), *et-Tâc ve'l-iklâl li Muhtasar-ı Halil*, I, 58 (Şamile); Hattâb, Ebû Abdillâh Şemsüddîn Muhammed b. Muhammed (ö.954/1457), *Mevâhibü'l-celil li şerhi Muhtasarı Halil*, I, 150; Sâvi, Ahmed b. Muhammed (ö. 1241/), *Hâşiyetü's-Sâvi ale's-Şerhi's-sağır*, (Derdîr, Ebû'l-Berekât Ahmed b. Muhammed (ö.1201/1786), *eş-Şerhu's-sağır* ile beraber) Kahire, ts (Matbaatü İsa el-Bâbî), I, 310.

⁷ Nevevi, Ebû Zekeriyâ Yahyâ b. Şeref, *el-Mecmû' Şerhu'l-Mühezzeb*, yy, ts, (Dâru'l-fıkr), II, 570; İbn Hacer el-Heytemî, *el-Fetâvâ el-kübrâ el-fıkhiyye*, I, 27; İbn Hacer el-Heytemî, *el-Minhâcü'l-kavim şerhu'l-Mukaddimetü'l-hadramiyye*, I, 99 (Şamile).

⁸ Bk. Nevevi, *el-Mecmû'*, II, 571; Zekeriyâ el-Ensârî, *Esne'l-metâlib fi şerhi Ravdı't-tâlib*, nşr. Muhammed Muhammed Tâmir, Beyrut 1422/2000, I, 37: (وَكَذَا رُطُوبَةُ قَرْحِ الْمَرْأَةِ بِلٍ وَغَيْرِهَا مِنْ كُلِّ وَرُطُوبَةُ الْقَرْحِ مَاءٌ أبيضٌ مُتَرَدِّدٌ بَيْنَ الْمَذِي وَالْعَرَقِ وَأَمَّا حَيَوَانٌ طَاهِرٌ وَالْعَلَقَةُ وَالْمُضْغَةُ مِنْهَ فَإِنَّهَا طَاهِرَةٌ كَعَرَقِهِ وَمَنْتِيهِ ... وَرُطُوبَةُ الْخَارِجَةِ مِنْ بَاطِنِ الْقَرْحِ فَتَنْجِسُهَا)

2.1. Menî

Fakihler ve muhaddisler erkek gibi kadının da menisinden söz eder. Mesela Müslim'in bab başlıklarından biri kadından çıkan meninin gusül gerektirdiği ile ilgilidir⁹. Fakat o babdaki hadislerin hiç birinde meni ifadesi kullanılmaz. Bunun yerine “kadının suyu”ndan bahsedilir. Burada anlatıldığına göre Peygamber Efendimiz Hz. Âişe ile bir arada iken Ümmü Süleym adındaki sahâbî kadın “Erkeğin uykuda gördüğünü kadın da görür mü?” diye sorar ve Peygamberimiz de “Kadın erkeğin gördüğünü görürse gusletsin” diye cevap verir. Bu babdaki iki rivayette erkeğin suyunun yoğun (ğalîz) ve beyaz, kadının suyunun ise ince (rakîk) ve sarı olduğu belirtilir. Ayrıca rivayetlerde Hz. Âişe'nin soruyu tuhaf ve utandırıcı karşıladığı ayrıntısı da yer alır.

Şâfi âlimlerden Mâverdi, kadın ve erkeğin menisinin farklı özellikte olduğunu söyler fakat her ikisi için de meni kelimesini kullanır. Onun Şâfi'ye dayandırdığı anlatıma göre erkeğin menisi kıvam olarak yoğun (سَخِين), renk olarak beyazdır ve kokusu da tal' (الطلع, yeni çıkmış hurma meyvesi?) kokusuna benzer. Kadının menisi ise kıvam olarak ince (رَقِيق), renk olarak sarıdır ve kokusu erkeğinkine benzemez¹⁰.

Hanefî fakîh Serahsî menî, mezy ve vedy hakkında Hz. Âişe'ye nispet ederek şu açıklamayı yapar: “Menî, zekerin sertliğinin kırılmasına sebep olan beyaz yoğun (hâsir) sıvıdır... Mezy, erkeğin eşi ile sevişmesi esnasında çıkan ve beyaza çalan ince (rakîk) sıvıdır... Vedy de ondan idrardan sonra çıkan ince (rakîk) sıvıdır”¹¹. Görüldüğü gibi Serahsî bu üç sıvının da erkeklere ait olduğunu belirtmektedir. Bu açıklama daha sonra birçok Hanefî fıkîh kitabında tekrarlanacaktır¹². Diğer taraftan Hanefî fakîh Bâbertî, Mergînânî'nin Hz. Âişe'ye nispet ederek naklettiği bu tarif üzerine “Onun (Hz. Âişe'nin) maksadı, erkeğin menisidir. Çünkü kadının menisi yoğun (hâsir) de beyaz da değildir. O, hadiste de belirtildiği gibi ince ve sarıdır” diyerek meniyi her iki cins için ortak saymıştır.

Hidâye şârihi İbnü'l-Hümâm da konu ile ilgili olarak Hz. Âişe'den bu üç sıvının hangi ortamda çıktığına dair bir rivayete yer verirken onları hep erkeğe nispet eder. Buna göre Hz. Âişe mezy, vedy ve meni için “Mezy: Erkek, karısıyla sevişir ve zekerinin üzerinde bir şey belirir; zekerini ve husyelerini yıkar, abdest alır, gusül gerekmez. Vedy, idrardan sonra olur ve zekerini, husyelerini yıkar, abdest alır, gusletmez. Meni ise şehvet kendisinden olan en büyük sudur, onda

⁹ Müslim, Kitâbü'l-hayz, 7. Bab: بابُ وَجُوبِ الْغُسْلِ عَلَى الْمَرْأَةِ بِخُرُوجِ الْمَنِيِّ مِنْهَا.

¹⁰ Mâverdi, Ebü'l-Hasen Ali b. Muhammed (ö. 450), *el-Hâvi fi fikhî's-Şâfi*, Dâru'l-kütübi'l-ilmîyye, 1414/1994, I, 214. Hanbelî âlim İbn Kudâme de kadının menisinden söz eder. Bk. Kudâme, Ebû Muhammed Muvaffakuddîn Abdullah b. Ahmed (ö.620/1223), *el-Muğnî*, I, 732.

¹¹ Serahsî, *el-Mebsût*, İstanbul 1982-83, I, 67.

¹² Bk. Kâsânî, *Bedâi'u's-sanâi'*, Beyrut 1402/1982, I, 37; Mergînânî, *el-Hidâye*, I, 17;

gusül vardır” der¹³.

2.2. Mezy

Mezy, şehevî duyguların kabarması esnasında meniden önce gelen sıvıdır. Şehevî duygu bu noktada kalırsa meni gelmez. Fakat şehevî duygunun biraz artmasımenin gelmesine de sebep olur. Hz. Ali'nin mezy sebebiyle gusül gerekip gerekmediğini merak ettiği fakat bunu Hz. Peygamber'e doğrudan sormaktan hayâ ettiği için Mikdâd b. Esved'e sordurduğuna dair rivayetler hadis kaynaklarımızda yer almaktadır¹⁴. Konuyu Hz. Peygamber'e soran başka sahâbiler de vardır¹⁵. Alınan cevap mezyden dolayı gusül gerekmediği, abdest gerektiği ve ayrıca elbiseye bulaşmışsa oranın yıkanacağı ya da oraya su serpileceği şeklindedir.

Dilciler mezyi “Sevişme esnasında çıkan şey” şeklinde tanımlarlar ve bu kelimenin Arapça'da “el-meziyyü” (المذْيُ) olarak kullanıldığına işaret ederler¹⁶. Bazı dilciler ayrıca onun yapısı hakkında da bilgi verirler. Ebû Mansûr Muhammed b. Ahmed el-Herevî'ye (ö. 370/980) göre o, erkek tenasül organının ucundan (ihlîl) çıkan beyaza çalar ince (rakîk) sıvıdır¹⁷. Ebû Sehl Muhammed b. Ali el-Herevî'ye (ö. 433/1041) göre o meniye nisbetle daha ince (rakîk) bir sıvıdır¹⁸. Bu durumda mezy, erkekten gelen bir sıvıdır. Fakat fakihler zaman zaman kadından gelen mezyden de söz ederler. Mesela Nevevî, Heytemî mezyin hem erkekte hem de kadında bulunduğunu söyler¹⁹. Diğer taraftan kadından hatta daha genel olarak dışıdan şehevî duyguların yoğunluğu esnasında gelen sıvıya ait özel bir kelime olarak “kazâ” (القذَى) kelimesi kullanılır. Buradaki “kazâ” kelimesi erkekteki meni ve mezyin kadındaki karşılığıdır. Araçlar bunu anlatmak için (كُلُّ ذَكَرٍ (كل فحل يَمْنِي وكل أنثى تَقْذِي) ve (يَمْنِي وكل أنثى تَقْذِي) derler²⁰.

¹³ İbnü'l-Hümâm, *Fethu'l-kadir*, Bolak (Kahire) 1315, I, 41-42. ، حَدَّثَنَا أَبُو الْمُؤَدَّرِ ، حَدَّثَنَا مُحَمَّدُ بْنُ يَحْيَى ، حَدَّثَنَا أَبُو حَنِيفَةَ ، حَدَّثَنَا عِكْرَمَةُ عَنْ عَبْدِ رَبِّهِ بْنِ مُوسَى عَنْ أُمِّهَا سَالَتْ عَائِشَةَ عَنِ الْمَذْيِ فَقَالَتْ إِنَّ كُلَّ فِحْلٍ يَمْنِي ، وَإِنَّهُ الْمَذْيُ وَالْوَدْيُ وَالْمَنِي ، فَأَمَّا الْمَذْيُ فَالرُّجُلُ يَلَاعِبُ امْرَأَتَهُ فَيُظَهِّرُ عَلَى ذَكَرِهِ الشَّيْءَ فَيَغْسِلُ ذَكَرَهُ وَأَنْثِيَّتَهُ وَيَتَوَضَّأُ وَلَا يَغْتَسِلُ وَأَمَّا الْوَدْيُ فَإِنَّهُ يَكُونُ بَعْدَ الْبَوْلِ يَغْسِلُ ذَكَرَهُ وَأَنْثِيَّتَهُ وَيَتَوَضَّأُ وَلَا يَغْتَسِلُ ، وَأَمَّا الْمَنِي فَإِنَّهُ الْمَاءُ الْأَعْظَمُ الَّذِي مِنْهُ الشَّهْوَةُ وَفِيهِ الْغُسْلُ

¹⁴ Buhârî, “Gusl”, 13; Müslim, “Hayz” 17-19. Ayrıca bk. Serahsî, *el-Mebsût*, I, 67.

¹⁵ Ebû Dâvûd, *Tahâret*, 83 (no: 210); Tirmizî, “84 (no: 115); İbn Mâce, “tahâret”, 70 (no: 506).

¹⁶ İbn Kuteybe, *Edebü'l-kâtib*, Leiden, 1900, (ofset baskı: Beyrut 1387/1967) s. 170; Cevherî, *es-Sihâh*, “mzy” md.; Firûzâbâdî, *el-Kâmûsü'l-muhît*, “mzy” md.

¹⁷ Herevî, Ebû Mansûr Muhammed b. Ahmed, *ez-Zâhir fi garibi elfâzi's-Şâfi*,

¹⁸ Herevî, Ebû Sehl Muhammed b. Ali, *İsfânu'l-fasîh*, nşr. Ahmed b. Said b. Muhammed Kaşşâs, Medine, 1420, I, 371.

¹⁹ Nevevî, *el-Mecmû'*, II, 141-142; İbn Hacer el-Heytemî, *el-Menhecü'l-kavîm*, Beyrut, 2004/1424, I, 267.

²⁰ Bk. İbn Manzûr, *Lisânu'l-Arab*, “kzy” ve “mzy” md.

2.4. Kan ve Diğer Sıvılar

Mâlikî âlimlerden Derdîr doğum esnasında vajinadan çıkan suyun (الهادي) abdesti bozduğunu söylerken aynı mezhep mensubu olan Sâvî konunun ihtilaflı olduğunu ve daha çok kabul gören (azhar) görüşe göre bunun abdesti bozmadığını belirtir²¹. Fakat genel kabule göre vajinadan doğum esnasında çıkan su abdesti bozar. Ayrıca âdet döneminde ve doğum esnasında gelen kan abdesti bozduğu gibi sonunda guslü de gerektirir.

2.5. Rutûbet

Şafii mezhebi âlimlerinden Nevevî vajinal yaşlığı (rutûbet), “mezy ve ter arası beyaz sudur”²² diye tanımlar. Bu tanım çoğu kere ona nispet edilerek birçok fıkıh kitabında yer alır.

3. Sebileyh Kavramı ve Vajina

Fıkıh kitaplarında “sebileyh”den çıkan her şeyin abdesti bozduğu belirtilir. “Sebîl”, yol demektir ve “Sebileyh” de iki yol anlamına gelir. Bu kelime ile vücudun dışına açılan iki boşaltım kanalı kastedilir. Bu kanallardan biri idrar diğeri de dışkıının vücut dışına atıldığı kanaldır. Erkeklerde cinsel salgılar olarak niteleyebileceğimiz meni ve benzerleri vücut dışına çıkarken idrar ile aynı kanaldan çıkar. Fakat kadında durum farklıdır. Kadında vajinal salgı idrar kanalına uğramadan doğrudan vücut dışına çıkar. Çünkü dış ferc, vücudun dışı hükmündedir ve onun için gusulde yıkanması gerekir. Bu durumda vajina, sebileyh dışında başka bir kanaldır.

Tıp otoritelerinin vajina ve vajinal salgı ile ilgili değerlendirmeleri şöyledir²³:

Vajinal salgı, mutlaka olması gereken bir salgıdır ve burun salgısı, gözyaşı, ağız salgısı-tükürük, kulak salgısı ve ter gibi, bulunması şarttır, salgılanmadığında hastalıklara yol açar. Bu salgı bülûğ öncesi ve menopoz sonrası gibi hormonların yetersiz olduğu zamanlar dışında görülür. Vajen, cinsel bölgede bulunan üç açıklıktan biridir. İdrar boşaltım kanalı ile dışkıının atıldığı rektum arasında yer alır. İdrar ve dışkı atılımı, bebeklik ve hastalık hali dışında kişinin iradesi-kontrolü altında olur. Ancak vajinal akıntıyı yerinde tutacak irâdî bir sistem yoktur. Vajinal akıntı beyaz ve kokusuzdur, yapışkandır. Genel özellikleri itibarıyla burun akıntısı ile yakın benzerlikleri vardır.

²¹ Derdîr, *eş-Şerhu's-sağîr*, I, 205; Sâvî, *Hâşiyetü's-Sâvî ale's-Şerhi's-sağîr*, I, 205.

²² Nevevî, *el-Mecmu'*, II, 570. رطوبة الفرج ماء أبيض متردد بين المذی والعرق

²³ Bu bilgiler Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi Kadın Hastalıkları ve Doğum Anabilim Dalı Öğretim Üyesi Prof. Dr. Ayşe Filiz Yavuz Avşar'ın D.İ.B. Din İşleri Yüksek Kurulu tarafından düzenlenen V. Güncel Dinî Meseleler İstişare Toplantısı'na sunduğu (01.12.2012 Afyonkarahisar) “Vajinal Akıntı ve Fizyolojisi” adlı tebliğden özetlenmiştir.

4. Vajinal Yaşlığın (Rutûbetü'l-ferc) ve Akıntının Necis veya Tâhir oluşu ve Abdeste Tesiri

Fıkıhçılar vajinal yaşlığın tâhir olup olmadığı üzerinde durmuşlardır. Bu konuda Ebû Hanîfe'den nakledilen görüş bu yaşlığın, vücudun diğer bölgelerindeki yaşlık gibi tâhir olduğu şeklindedir. Ebû Yusuf ve Muhammed'e göre ise vajinal yaşlık necistir çünkü o, necâset mahallinden doğmaktadır²⁴. İbn Âbidîn bu görüşleri daha da detaylandırır ve hükmün iç ferc (el-fercü'd-dâhil) ile dış ferc (el-fercü'l-hâric) için farklı olduğunu belirtir: Ona göre bu ihtilaf iç fercdeki yaşlık hakkındadır, dış fercdeki yaşlık her üçüne göre de tâhirdir. Çünkü dış ferc, vücudun dışı hükmündedir ve vücut dışındaki yaşlığın temiz olduğu konusunda bu üçlü arasında görüş birliği vardır. Dış fercdeki yaşlık ağız ve burundaki yaşlık veya vücut dışındaki ter ile aynı hükümdedir²⁵. Burada İmameynin görüşüne gerekçe olarak zikredilen “Çünkü o, necâset mahallinden doğmaktadır” cümlesi vajina ile idrar kanalının aynı olduğu şeklindeki bir yanlış bilgiye dayandırılmış olabilir.

Şâfiî mezhebi âlimlerinden Nevevî, *Şerhu'l-Müslim*'de fercdeki yaşlığın tâhir olup olmadığı konusundaki iki görüşten bahseder ve daha çok kabul gören (azhar) görüşe göre onun tâhir olduğunu söyler²⁶. O, Şîrâzî'nin *el-Mühezzeb*'ini şerh ettiği *el-Mecmû'*da da (II, 570) aynı görüşü ifade eder fakat bunun iç veya dış fercden hangisindeki yaşlığa ait olduğunu belirtmez. Şîrâzî Şâfiî mezhebi içinde fercdeki yaşlığın necis veya tâhir olduğu şeklindeki iki görüşten necis oluşunu tercih ederken gerekçe olarak (yukarıda Hanefî imamlardan Ebû Yusuf ve Muhammed'e nispet edilen görüşler için de belirtildiği gibi) onun necâset mahallinden çıktığını söyler ve ayrıca bu görüşün mezhep imamından açıkça nakledildiğini belirtir. Buna karşılık Nevevî, Mâverdî'den naklen²⁷ fercdeki yaşlığın necis olduğu görüşünün İbn Süreyc'e ait olduğunu, tâhir olduğu görüşünün de bazı kitaplarda İmam Şâfiî'ye dayandırıldığını belirtir. Şîrâzî, fercdeki yaşlığın tâhir olduğunu kabul edenlerin onu vücuttaki diğer yaşlıklar gibi saydıklarını söyler.²⁸ Şâfiî âlimler bir taraftan fercdeki yaşlığın tâhir olduğunu, kadının teri gibi kabul edildiğini söylerken bazı şerhler daha sonra “fakat fercin dışına çıkan yaşlık necistir” der ve bu durumu mezhep içinde de hayretle karşılayanlara rastlanır. Sonra bunlara tevîl yollu cevaplar verilir²⁹. Bazı âlimlere göre fercdeki yaşlık tâhir de olsa vücut dışına (gusûlde yıkanması gereken yere) çıkınca necis olur. Diğer taraftan bu âlimler su ile istincâ yapmış bir kadınla cinsel ilişkide bulunan

²⁴ Ebû Bekr b. Ali b. Muhammed el-Haddâd ez-Zebîdî (ö.800/1397), *el-Cevheratü'n-neyyira*, nşr. İlyas Kaplan, Beyrut, 2006, I, 106.

²⁵ İbn Âbidîn, *Reddî'l-muhtâr*, I, 166, 312, 349.

²⁶ Nevevî, *Şerhu Müslim*, III, 201-202.

²⁷ Bk. Mâverdî, Ebû'l-Hasan Ali b. Muhammed, *el-Hâvî el-kebir* (*Şerhu Muhtasari'l-Müzenî*), nşr. Ali Muhammed Muavvad ve Âdil Ahmed Abdülmevcûd, Beyrut 1414/1994, I, 212.

²⁸ Bk. Nevevî, *el-Mecmû'*, II, 570

²⁹ İbn Hacer el-Heytemî, *el-Fetâvâ el-kübrâ el-fıkhiyye*, I, 30-31.

erkeğin penisinin ilişki sonunda necis olmadığını söylerler. Mantıken necis bir şeye temas eden şeyin de necis olması gerekirken bunun niye necis olmadığını şöyle açıklarlar: “Çünkü (penisteki o) yaşlığın içeriden çıktığı kesin değildir.”³⁰

Hatib Şirbînî de *Muğni'l-muhtâc*'da fercdeki yaşlığın tâhir olduğunu söyleyenlerin onu ter gibi kabul ettiklerini belirtiyor³¹. Buceyrimî öncekilerin bu konuda söylediklerini özetlemeye ve âdetâ telif etmeye çalışarak fercdeki yaşlığı üçe ayırıyor ve buna göre hükmü belirtiyor: 1) Fercin, kadın ayaklarının üzerinde oturduğu takdirde görülen kısmından neşet eden yaşlık. Bu kesinlikle tâhirdir. 2) Cinsel ilişkide normal bir penisin ulaştığı yerlerdeki yaşlık. Daha sahih kabul edilen görüşe göre bu da tâhirdir. 3) İkincide anlatılan kısmın gerisindeki yaşlık. Bu, necistir. Buceyrimî daha sonra bu ayırımın kadın fercindeki yaşlık ile ilgili olduğunu, diğer dişi canlıların fercindeki yaşlığın böyle olmadığını belirtiyor. Gerekçe olarak da diğer canlılarda idrar kanalı ile ilişki kanalının farklı olmadığını, ikisi için tek kanal olduğunu söylüyor. O, bunu söylerken Şâfiî âlimlerin “Hayvan fercindeki yaşlık tâhirdir” dediklerinin farkındadır. Dolayısıyla fakihlerin bu ifadelerini kurtaracak bir teville başvuruyor. Buceyrimî daha sonra bazı özel durumlara giriyor ve konu, özellikle yerinde iken tâhir olan yaşlığın dışarı çıkınca necis olması meselesine gelince tekrar karmaşık bir hal alıyor. Burada dikkat çeken bir değerlendirme de, bu yaşlık eğer necis ise cinsel ilişki sebebiyle penisin de necis olması gerekirken onun belvâ (kesretü'l-ibtîlâ) sebebiyle necis sayılması olayıdır³².

Konu ile ilgili olarak Hanbelî fakih İbn Kudâme de şu değerlendirmeyi yapıyor: Kadının fercindeki yaşlık hakkında iki ihtimal vardır: 1) Bu yaşlık necistir. Çünkü o, fercdedir ve çocuk, ondan meydana gelmez³³. Dolayısıyla mezye benzer. 2) Bu yaşlık tâhirdir. Çünkü Hz. Âişe Hz. Peygamber'in çamaşırındaki meniye eliyle çitiliyordu. Peygamber ihtilam olmayacağına göre o meni cinsel ilişkiden kaynaklanan meni idi. Bu meni ise fercdeki yaşlığa temas eder. Hem ayrıca biz kadının fercinin necis olduğunu kabul edersek o zaman menisinin de necis olduğunu kabul etmemiz gerekirdi. Çünkü onun menisi, fercinden çıkıyor. Bu durumda fercdeki yaşlığa temas ettiği için çıkan meni de necis olmalıdır. Kadı şöyle diyor: “Cinsel ilişki esnasında ona temas eden necistir. Çünkü onda mutlaka mezy bulunur ve mezy de necistir.” Fakat bu ta'lîl yerinde değil. Şehvet şiddet-

³⁰ İbn Hacer el-Heytemî, *el-Menhcü'l-kavim*, I,

³¹ Şirbînî, Şemsüddîn Muhammed b. Ahmed el-Hatib (ö.977/1570), *Muğni'l-muhtâc*, Kahire 1377/1958, I, 81.

³² Buceyrimî, Süleymân b. Ömer (ö. 1221/), *Tuhfetü'l-habib alâ şerhi'l-Hatib*, Beyrut, 1398/1978, I, 95-96. Son kısım ile ilgili ilginç sual ve cevabı

وَوَقَعَ السُّؤَالُ عَمَّا يَلْفِيهِ بَاطِنُ الْفَرْجِ مِنْ دَمِ الْحَيْضِ هَلْ يَتَنَجَّسُ بِذَلِكَ فَيَتَنَجَّسُ بِهِ ذَكَرُ الْمَجَامِعِ أَوْ لَا ؟ لِأَنَّ مَا فِي الْبَاطِنِ لَا يَتَنَجَّسُ . أَقُولُ الظَّاهِرُ أَنَّهُ نَجِسٌ ... وَمَعَ هَذَا فَيَتَنَجَّسُ أَنْ يُغْفَى عَنْ ذَلِكَ فَلَا يَتَنَجَّسُ ذَكَرُ الْمَجَامِعِ لِكَثْرَةِ الْإِيتَاءِ بِهِ ، *et-Tuhfe*, I, 96.

³³ Bu gerekçeyi mezyi hüküm bakımından meniden ayırmak için yapıyor. Çünkü Şafii ve Hanbeli mezheplerine göre çocuğun meydana geldiği sıvı olan meni tâhirdir. Bu özellik olmadığı için mezy necistir. Dolayısıyla vajinal yaşlık da mezy gibi necistir.

li olduğu zaman mezy olmadan da -ihtilamda olduğu gibi- meni çıkabilir.³⁴ Yine Hanbelî âlimlerden Haccâvî *Zâdü'l-müstekni'* de kadının fercindeki yaşlığın tâhir olduğunu söyler. Bu kitabı şerh eden Buhûtî de bu yaşlığın ter, tükürük, sümük, balgam, uykudaki ağız akıntısı gibi olduğunu ilave eder³⁵. Bu şerh üzerine hâşiye yazar Necdî, tâhir olma hükmünü, kadının menisinin tâhir olması ile gerekçelendirir³⁶.

Kadının fercindeki yaşlığın tâhir olup olmadığı konusunda Malîkî mezhebinde de ihtilaf vardır ve daha doğru (mutemet) kabul edilen görüşe göre o necistir. Eti yenen hayvanların fercindeki yaşlık ise tâhirdir. Eğer böyle bir hayvan necis gıda ile beslenirse o zaman onun fercindeki yaşlık da necis olur³⁷.

Muasır fakihlerden Vehbe ez-Zuhaylî muhtemelen Mâlikî, Hanefî ve Hanbelî fakahasını kastederek "Fercdeki rutûbetin tâhir olduğu ve onun yıkanmasının sünnet olduğu konusunda ittifak ettiler"³⁸ diyorsa da konunun ihtilafı olduğu malumdur.

Muasır fakihlerden Useymîn "Kadından çıkan rutûbet tâhir midir necis midir?" sorusuna cevap olarak fıkıh kitaplarında yer alan "Sebileynden çıkan her şey necistir" hükmünce kadından çıkan suyun da necis olduğunu ve abdesti bozacağını belirtiyor. Konuyu bazı âlimlerle birlikte değerlendirdikten ve mütalaa ettikten sonra bu neticeye vardığını söyleyen Useymîn bazı kadınlarda bu halin süreklilik gösterdiğini, bu durumda olanların özürülü hükmünde olacağını ilave ediyor. Bundan sonra yine de içinin rahat olmadığı anlaşılan müellif konuya şu cümlelerle devam ediyor: "Ben konuyu daha sonra bazı doktorlarla araştırdım ve şu ortaya çıktı: Bu sıvı (sâil) eğer mesaneden geliyorsa hüküm dediğimiz gibidir. Eğer çocuğun çıktığı yerden geliyorsa hüküm, ondan (sanıyorum doğumdan demek istiyor) dolayı abdest hakkında dediğimiz gibidir. Fakat o tâhirdir, değdiği yerin yıkanması gerekmez"³⁹.

Eski Ezher Şeyhlerinden Câdel-Hak Ali Câdel-Hak da "Benden iç çamaşırları islatan çok ifrazat geliyor. Bu ifrazat bir tahrik olsa da olmasa da geliyor. Namaz

³⁴ İbn Kudâme, Ebû Muhammed Muvaffakuddîn Abdullah b. Ahmed (ö.620/1223), *el-Muğnî*, I, 732. Ayrıca bk. İbn Kudâme, Muvaffakuddîn, *el-Kâfi*, nşr. Abdullah b. Abdülmuhsin et-Türkî, Kahire 1417/1997, I, 186.

³⁵ Buhûtî, Mansûr b. Yunus, *er-Ravdu'l-mürbi' bi şerhi Zâdi'l-müstekni'*, yy., ts. (Dâru'l-fıkr, altıncı vaksı), s. 34. Vajinal yaşlığın tâhir olduğu hakkında ayrıca bk. Merdâvî, Alâüddî Ebû'l-Hasen Ali b. Süleyman, *el-İnsâf fi ma'rifeti'r-râcih nine'l-hilâf*, nşr. Muhammed Hâmid el-Fikî, Beyrut, 1406/1986, I, 341; Buhûtî, *Şerhu Müntehe'l-irâdât*, Beyrut (âlemü'l-kütüb), ts., I, 103.

³⁶ Necdî Abdurrahman b. Muhammed b. Kâsım el-Âsımî, *Hâşiyetür-Ravdi'l-mürbi' şerhi Zâdi'l-müstekni'*, yy., (altıncı baskı), 1416, I, 364.

³⁷ Haraşî, *Şerhu Muhtasar-ı Halil*, I, 84, 92; Adevî, Ali b. Ahmed es-Sa'îdî, *Hâşiye ale's-Şerhu's-sağîr li'l-Haraşî*, (Haraşî'nin *Şerhu Muhtasar-ı Halil*'i ile), I, 84, 92; Hattâb, *Mevâhibü'l-celil*, I, 150.

³⁸ Zuhaylî, Vehbe, *el-Fıku'l-islâmî ve edilletühû*, Dimaşk, 1418/1997, I, 516.

³⁹ Useymîn, Muhammed Sâlih, *Fetâvâ's-Şeyh Muhammed es-Sâlih el-Useymin*, Riyad, 1412/1992, I, 291-292.

ve abdest konusundaki şer'î hüküm nedir?" sorusuna, kanlı ifrazatla ilgili bir soru ile birleştirerek cevap veriyor. Her iki soruda konu edilen ifrazatın ya vedy ya da idrar tutamama (selesü'l-bevl) olduğunu ve bu ifrazat süreklilik gösterdiği müddetçe o şahsın özürlü hükmünde olacağını beyan ediyor⁴⁰. Câde'l-Hak'ın cevabından soruda konu edilen sıvının idrar kanalı ile geldiğini düşündüğü anlaşılıyor. Fakat soru sahibinin kasdının o değil, vajinadan gelen sıvı olduğu açık.

Küveyt'te neşredilen *el-Mevsûatü'l-fıkhiyye*'nin (Fıkıh Ansiklopedisi) "rutûbet" maddesinde konu hakkında şu özet bilgi veriliyor: Fakihler kadının fercindeki rutûbetin tahâreti konusunda ihtilaf ettiler. O rutûbet, mezy ve ter arası beyaz sudur. Ebû Hanife ve Hanbelîlere göre bu rutûbet tâhirdir ve bundan dolayı yeni doğan çocuğun üzerindeki rutûbet de tâhirdir... Mâlikîlere ve Hanefîlerden de Ebû Yusuf ve Muhammed'e göre fercin rutûbeti necistir. Bu sebeple cinsel ilişkide bulunan erkeğin zekeri ve ferce sokulan bez veya parmak necis olur. Şâfiîlere göre fercin rutûbeti üçe ayrılır: ..."⁴¹ Burada konunun tafsilatının "ferc" maddesinde anlatılacağı belirtiliyorsa da bu maddede de özet bilgi veriliyor ve tafsilatın "necâset" maddesinde geleceği belirtiliyor. "Ferc" maddesinde fukahanın cumhuruna göre fercin içinden çıkan rutûbetin necis olduğu belirtiliyor ve gerekçesi de bunun dâhilî bir rutûbet olduğu şeklinde açıklanıyor. Yine cumhura göre fercin zâhîrinden yani gusûl ve istincâ esnasında yıkanması gereken yerden çıkan rutûbetin ise tâhir olduğu söyleniyor. Daha sonra Ebû Hanife ve Hanbelîlere göre rutûbetin mutlak olarak tâhir olduğu belirtiliyor⁴².

el-Mevsûatü'l-fıkhiyye'nin "necâset" maddesinde de şu bilgiler yer alıyor: Ebû Hanife'ye göre dâhilî fercin rutûbeti vücuttaki diğer rutûbetler gibi tâhirdir. Fakat bu, Ebû Yusuf ve Muhammed'e göre necistir. Hârici fercin rutûbeti ise üçüne göre de tâhirdir. Yine üçüne göre de necaset bulunduğu yerde iken bir problem teşkil etmez. Mâlikîlere göre kadının fercinin rutûbeti tercih edilen görüşe göre necistir. Ama onun tâhir olduğunu söyleyenler de vardır. Şâfiî mezhebindeki daha sahih kabul edilen görüşe göre fercin rutûbeti, ter gibidir ve tâhirdir. Mezhepteki karşı görüşe göre ise bu rutûbet necâset mahallinden çıktığı için necistir. Hanbelî mezhebinde de iki görüş vardır ve sahih kabul edilen görüşe göre kadının menisi tâhir olduğu gibi fercinin rutûbeti de tâhirdir. Diğer görüşe göre ise rutûbet necistir⁴³.

Şinkî'ti, *Şerhu Zâdi'l-müstekni'* adlı eserinde kadının fercindeki rutûbetin necis olduğu görüşünü tercih eder ve sünnetin de buna delalet ettiğini, bunun konu ile ilgili en kuvvetli görüş olduğunu savunur. Bu konuda sünnetten ileri sürdüğü delil, daha öncekilerin de belirttikleri İslam'ın ilk dönemlerine ait bir olay üzerine

⁴⁰ Câdel-Hak Ali Câdel-Hak, *Buhûs ve fetâvâ islâmîyye fî kadâyâ muâsıra*, Kahire 1425/2004, I, 112.

⁴¹ *el-Mevsû'atü'l-fıkhiyye*, Küveyt, 1412/1992 (ikinci baskı), XXII, 260.

⁴² *el-Mevsû'atü'l-fıkhiyye*, Küveyt, 1415/1995 (birinci baskı), XXXII, 85.

⁴³ *el-Mevsû'atü'l-fıkhiyye*, Küveyt, 1423/2003 (ikinci baskı), XL, 93.

Hz. Peygamber'in verdiği cevaptır: Buna göre eşi ile ilişkide bulunan fakat inzal vâki olmayan bir şahıs için Hz. Peygamber “Ondan (kadından) kendine isabet edeni yıkasın” demiştir. Burada kadından ona isabet eden şeyden maksat “fercin rutûbeti”dir. Yıkınması emredildiğine göre o necistir. Şinkîti bunun yanında ayrıca bir tür kıyas yoluyla da aynı sonuca varır: Kadının fercindeki rutûbet, erkeğin mezyi mertebesindedir. Yani erkekte mezyi ne ise kadında rutûbet de odur. Erkeğin mezyi necis olduğuna göre kadındaki rutûbet de necistir. Bu rutûbetin bazı kadınlarda sürekli ve çok olması halinde özürlülük (istihâza) hükümleri uygulanır⁴⁴. Fakat bilhassa yapışkan, bulaşan ve iz bırakan bir şeyin yıkınmasının istenmesi her zaman o şeyin necis olduğunu gerektirmez. Mesela eline bal, pekmez sürülmüş birisinden de elini yıkaması istenebilir. Bir gün mescidin duvarında sümük kalıntısı gören Hz. Peygamber, onu oradan kazımış ve tekrarlanmaması için ikazda bulunmuştur⁴⁵. Bu durum sümüğün necis olduğu şeklinde yorumlanmamıştır.

Muasır yazarlardan Muhammed Salih Müncid konu ile ilgili bir soruya verdiği cevapta fercin rutûbetinin tâhir olduğu görüşünü tercih ediyor. Fakat bunun abdesti bozup bozmayacağı meselesine gelince cumhura göre abdesti bozduğunu, İbn Hazm'a göre bozmadığını, İbn Teymiye'nin bu konuda biri *Mecmûu'l-fetâvâ*'da diğeri *İhtiyârât*'ta olmak üzere iki farklı görüş ortaya koyduğunu, birincisinde abdestin bozulduğunu, ikincisinde ise bozulmadığını söylediğini belirtiyor. Daha sonra İbn Useymîn'in görüşünü naklediyor ve bu durumun süreklilik açısından problem teşkil etmesi halinde özürlü hükümlerinin geçerli olacağını söylüyor⁴⁶.

Merhum Mustafa Zerka konu ile ilgili olarak gelen bir soruya cevap olarak 1963 senesinde *Hadâratü'l-İslâm* dergisinin ikinci sayısında İbn Âbidin'in ibarelerini de naklederek “kadından normal hallerde gelen yapışkan (lezic) sıvının (sâil) necis olmadığını ve abdesti de bozmadığını” yazıyor. Onun bu görüşüne karşı Hamalı (Suriye'nin Hama şehriden) Muhammed el-Hâmid el-Hamevî *Rudûd alâ ebâtîl* kitabında reddiye yazıyor ve halk arasında “tuhr” denen bu sıvının abdesti bozduğunu iddia ediyor. Zerkâ bu reddiye üzerine konuyu tekrar ele alıyor ve Muhammed Hamevî'nin iddiasını ve delillerini değerlendiriyor. Ona göre Hamevî'nin kullandığı deliller aslında Zerkâ'nın kendi görüşlerine aykırı değil. Zerkâ'nın “kadından normal zamanlarda gelen bu sıvıya, eğer hastalık kaynaklı iltihaplardan oluşan gayri tabiî başka bir sıvı eşlik etmiyorsa böyle bir sıvı kadının abdestini bozmaz” şeklindeki görüşüne karşı çıkan Hamevî'ye üç madde halinde verdiği cevabın özeti şöyledir:

⁴⁴ Şinkîti, Muhammed b. Muhammed el-Muhtâr, *Şerhu Zâdi'l-müetnka'*, XVII, 29; XXIII, 11-12 (Şamile); a.mlf., *Şerhu't-Tirmizî*, VII, 15; XXXI, 6; XXXV, 21 (Şamile).

⁴⁵ Buhârî, “Salât”, 34, 35.

⁴⁶ Müncid, Muhammed Sâlih, *Fetâvâ'l-İslâm Suâl ve cevâb*, I, 4418 (Şamile).

1) Hâmid görüşünü “sebileynden (dübür ve ferc/zeker) çıkan şeyin necis olması ile abdesti bozması arasında bir ilişki yoktur” noktası üzerine binâ ediyor ve bu görüşünü, fakihlerin dübürden çıkan taş veya kurtçuğun tâhir olduğu halde abdesti bozduğuna dair ibaresi ile destekliyor. Cevap: Fakihler bu maddelerin temiz olduğunu söylerken asıllarının temiz olduğunu, buna rağmen necasete bulaşarak vücut dışına çıktıkları (onlarla birlikte necaset de vücut dışına çıktığı) için abdestin bozulduğunu söylemek istiyorlar. Hâlbuki “tuhr” denen o beyaz sıvı sağlıklı kadından çıkan tabî bir salgıdır ve o mehbilden (vajina, vajina ağzı) gelmektedir, dolayısıyla temizdir.

2) Hâmid delil olarak insandan çıkan yelin tâhir olduğu halde abdesti bozduğunu söylüyor. Cevap: O yel, yoğun (kesif) bir cisim değil hava gibi bir gazdır. Bu sebeple tâhirdir. Fakat buna rağmen hikmetine binaen Peygamberimizin hadisi ile abdesti bozduğu kabul edilmiştir. Abdesti bozan şeyler konusunda hüküm üretmek için temel kabul edilemez.

3) Hâmid Hanefî âlim Şürünbülâlî’den naklederek şunları söylüyor: Doğum yapan kadından kan gelmezse nifas hali olmaz çünkü nifas, kanın gelmesi ile irtibatlı bir olaydır. Buna rağmen doğuma eşlik eden rutûbet dolayısıyla o kadının abdesti bozulur. Cevap: Şürünbülâlî’nin “rutûbet”ten maksadı, ceninin içinde yüzdüğü sıvıdır ve doğum öncesi gelen bu sıvı necistir. Bu sıvı ile sağlıklı bir kadından gelen ve tâhir olan tabî salgının ne alakası var. Eğer bu tabî salgının abdesti bozduğunu söylersek o zaman kadının istikrarlı bir abdestlilik hali olmaz⁴⁷.

Ülkemiz fakihlerinden Hayrettin Karaman “Sağlıklı bir kadının organından devamlı olarak gelen ve gelmediğinde bazı problemler oluşan vaginal salgı temizdir; gözyaşı ve tükürük gibidir, bunun dışarı çıkması, kilota bulaşması abdesti bozmaz ve onu yıkamak da gerekmez. Bu normal akıntı dışında kalan ve bir arızadan (mesela enfeksiyondan) kaynaklanan akıntı ise pistir, dışarı çıktığında abdesti bozar ve elbiseye bulaşırsa yıkanması gerekir.” demektedir⁴⁸. Hayrettin Karaman’ın bu görüşüne karşı çıkan ve “Mezi -şeklen ve hükmen- erkek ve kadında müşterektir; ancak kadınlarda erkeklerden daha fazla olur. Erkek ve kadında müşterek olarak salgılanan mezinin / beyaz akıntının abdesti bozduğu ve idrar gibi necis olduğu hususunda bütün İslâm âlimleri arasında icmâ ve ittifak vardır” gibi çok iddialı cümleler ihtiva eden, kaynaklarla da beslenen görüş doğru olmadığı gibi kaynak kullanımı ve yorumu açısından da sorunludur⁴⁹.

Yine ülkemiz fakihlerinden Halil Güneç Hocamız da yakında yaptığım bir görüşme de Şâfî mezhebinde sahih kabul edilen görüşe göre rutûbetü’l-fercin tâhir olduğunu ve abdesti bozmadığını, kendisi de bu görüşü destekler tarzda

⁴⁷ Zerkâ, Mustafa b. Ahmed, *Fetâva’z-Zerkâ*, nşr. Meccd Ahmed Mekki, XXIV, 1-4 (Şamile).

⁴⁸ Hayrettin Karaman, <http://www.hayrettinkaraman.net/sc/00035.htm> (11.11.2012)

⁴⁹ <http://www.hayrettinkaraman.net/sc/00035.htm> (11.11.2012).

ifade etmiştir⁵⁰.

Sonuç

Fakihler fercdeki salgı ve sıvıyı ele alırken dış ferc (dış genital organlar) ve iç ferc (vajina) kaynaklı sıvıları ayrı ayrı ele alıyorlar.

Dış fercin salgısı tâhirdir. Dolayısıyla buradan çıkan salgı çamaşıra değse de ağız veya burundaki salgular veya ter gibidir ve değdiği yeri necis hale getirmez. Bundan dolayı abdest de bozulmaz. Bu konuda bir ihtilaf bilmiyoruz.

İç fercden (vajina) gelen salgı Ebû Hanife'ye göre birinci maddedeki salgı gibidir. Şâfiî ve Hanbelî mezheplerinde daha çok kabul gören görüşe göre de bu salgı tâhirdir. Dolayısıyla abdesti bozmaması gerekir. Mâlikî mezhebinde daha çok kabul gören görüşe göre ise bu salgı necistir ve abdesti bozar.

Muasır fakihlerden Mustafa Zerkâ, Hayrettin Karaman ve Halil Günenç'e göre de bu doğal salgı tâhirdir ve abdesti bozamaz.

Kanaatim: Vajinanın doğal salgısı ve bunun vajina dışına çıkmış hali ağız ve burun salgısı ve bunların dışarı çıkmış hali gibidir ve tâhirdir. Bulaştığı yer necis olmaz. Bu salgıdan dolayı abdest bozulmaz. Abdesti bozan vücut fonksiyonları, irâdî olarak kontrol edilebilenlerdir. Hastalık sebebiyle bu salgının renk ve kokusu değışse de sırf bu değışmeden dolayı o salgı necis hale gelmez. Burun salgısının nezle, grip, sinüzit ve benzeri hastalıklar sebebiyle renk, koku ve kıvamının değışmesi hükmü değıştirmedeği gibi hastalık sebebiyle vajinal salgının renk, koku ve kıvamındaki değışiklikler de hükmü etkilemez. Fakat değışikliğin sebebi vajinadaki bir kanama, yara veya iltihabın salgyıya karışması ise o zaman burundaki kanama veya iltihabın burun akıntısına karışması ile ilgili hüküm geçerli olmalıdır.

Kadın vücudunun şehvî duyguların yoğunlaşması esnasında salgıladığı sıvı ayrı değerlendirilmelidir. Bu hal, tabiî halden farklı kabul edilmelidir. O halde iken veya müteakiben vücut dışına çıkan sıvı, erkekteki mezy gibi değerlendirilebilir. Böyle olunca o halde iken salgılanan sıvının abdesti bozması düşünülür. Fakat bu halin tespiti erkekteki mezy olayı gibi kolaylıkla fark edilebilir bir olay olmayabilir. Öyle ise bu haldeki sıvının mahiyetinin normal haldeki sıvının mahiyetinden bir farkının olup olmadığı, abdesti bozma ölçüsünün ne olacağı konusunda tıbbî açıklamaya ihtiyaç vardır. Diğer taraftan bu halde iken mahiyeti farklı bir sıvı gelmiyor, sadece mevcut sıvıda yoğunlaşma oluyor gerekçesiyle abdestin de bozulmayacağı ihtimali gözden uzak tutulmamalıdır.

Diğer taraftan şehvî duygunun daha da yoğunlaşması ile kadının, cinsel ilişki olmadan yaşadığı cinsel tatmin (orgazm) olayı guslü gerektirmelidir. Uzman

⁵⁰ Halil Günenç, 27.10.2012 tarihli görüşme.

tabiplerden aldığım sözlü cevaba göre kadın bu durumu hisseder ve bilir. Kadın bu olayı uyanık halde iken yaşamışsa dışarıya çıkan bir akıntı olmasa da gusletmelidir. Çünkü kadın cinsel organının yapısı bu sıvının içeride kalmasına müsaittir.

Kadından ihtilam sonucu gelen sıvının mahiyeti hakkında fakihlerin açıklama ve tanımlamaları varsa da günümüz tıp ilminin bu konudaki tanımlamaları göz ardı edilmemelidir.

Kaynakça

- Adevî, Ali b. Ahmed es-Sa'îdî, *Hâşiye ale's-Şerhi's-sağîr li'l-Haraşî*, (Haraşî'nin *Şerhu Muhtasar-ı Halîl*'i ile birlikte), Beyrut, ts.
- Buhûfî, Mansûr b. Yunus, *er-Ravdu'l-mürbi' bi şerhi Zâdi'l-müstekni'*, yy., ts. (Dâru'l-fıkr, altıncı baskı).
- Buhûfî, *Şerhu Müntehe'l-irâdât*, Beyrut (âlemü'l-kütüb), ts.
- Büceyrimî, Süleymân b. Ömer (ö. 1221/), *Tuhfetü'l-habîb alâ şerhi'l-Hatîb*, Beyrut, 1398/1978.
- Câdel-Hak Ali Câdel-Hak, *Buhûs ve fetâvâ islâmîyye fi kadâyâ muâsıra*, Kahire 1425/2004, I, 112.
- Ebû Bekr b. Ali b. Muhammed el-Haddâd ez-Zebîdî (ö.800/1397), *el-Cevheratü'n-neyyira*, nşr. İlyas Kaplan, Beyrut, 2006, I, 106.
- Haddâd, Radiyyüddîn Ebû Bekr b. Ali (ö. 800/), *el-Cevheratü'n-neyyira*, nşr. İlyas Kaplan, Beyrut, 1427/2006.
- Haraşî, Muhammed b. Abdullah (ö.1101/1690), *Şerhu Muhtasar-ı Halîl*, Beyrut, ts.
- Hattâb, Ebû Abdullah Muhammed b. Muhammed (ö. 954/), *Mevâhibü'l-celîl*, nşr. Zekerîyyâ Umeyrât, Beyrut, 142372003, I, 150
- Herevî, Ebû Mansûr Muhammed b. Ahmed, *ez-Zâhir fi garîbi elfâzi's-Şâfî*,
- Herevî, Ebû Sehl Muhammed b. Ali, *İsfâru'l-fasîh*, nşr. Ahmed Kaşşâs, Medine, 1420.
- İbn Âbidîn, Muhammed Emîn b. Ömer, (ö. 1252/1836), *Reddû'l-muhtâr ale'd-Dürri'l-muhtâr*, İstanbul 1984.
- İbn Hacer el-Heytemî (ö. 974), *el-Fetâvâ'l-kübrâ el-fıkhıyye*, (nşr. Abdülhamid Ahmed Hanefî, Mısır, ts.).
- İbn Hacer el-Heytemî (ö. 974), *el-Minhâcî'l-kavîm şerhu'l-Mukaddimetü'l-hadramiyye*, (*el-Mektebetü's-Şamile* içinde).
- İbn Kudâme, Ebû Muhammed Muvaffakuddîn Abdullah b. Ahmed (ö.620/1223), *el-Muğni*, Beyrut 1392/1972.
- İbn Kudâme, Muvaffakuddîn, *el-Kâfi*, nşr. Abdullah b. Abdülmuhsin et-Türki, Kahire 1417/1997.
- İbn Kuteybe, *Edebü'l-kâtib*, Leiden, 1900, (ofset baskı: Beyrut 1387/1967) s. 170; Cevherî, *es-Sihâh*, “mzy” md.; Fîrûzâbâdî, *el-Kâmûsü'l-muhît*, “mzy” md.
- İbn Manzûr, *Lisânü'l-Arab*, “kzy” ve “mzy” md.
- İbnü'l-Hümâm, *Fethu'l-kadîr*, Bolak (Kahire) 1315, I, 41-42.
- İlîş, Muhammed, *Minehu'l-celil*, yy, ts.

- Karaman, Hayrettin, <http://www.hayrettinkaraman.net/sc/00035.htm> (11.11.2012)
- Kâsânî, *Bedâu's-sanâi'*, Beyrut 1402/1982.
- Mâverdi, Ebü'l-Hasan Ali b. Muhammed, *el-Hâvî el-kebir (Şerhu Muhtasari'l-Müzenî)*, nşr. Ali Muhammed Muavvad ve Âdil Ahmed Abdülmevcûd, Beyrut 1414/1994.
- Mâverdi, Ebü'l-Hasan Ali b. Muhammed (ö. 450), *el-Hâvî fî fıkhi's-Şâfi'*, Dâru'l-kütübî'l-ilmîyye, 1414/1994.
- Merdâvî, Alâüddî Ebü'l-Hasan Ali b. Süleyman, *el-İnsâf fi ma'rifeti'r-râcih nine'l-hilâf*, nşr. Muhammed Hâmid el-Fikî, Beyrut, 1406/1986.
- el-Mevsû'atü'l-fıkhiyye*, Küveyt, 1412/1992 (muhtelif baskılar).
- Mevvâk, Ebü Abdillah Muhammed b. Yusuf (ö. 897/), *et-Tâc ve'l-iklîl li Muhtasar-ı Halîl*, (*el-Mektebetü's-Şamile* içinde).
- Müncid, Muhammed Sâlih, *Fetâva'l-İslâm Suâl ve cevâb*, (*el-Mektebetü's-Şamile* içinde).
- Necdî Abdurrahman b. Muhammed b. Kâsım el-Âsimî, *Hâşiyetür-Ravdî'l-mürbî şerhi Zâdi'l-müstekni'*, yy., (altıncı baskı), 1416.
- Nevevi, Ebü Zekeriyâ Yahyâ b. Şeref, *el-Mecmû' Şerhu'l-Mühezzeb*, yy, ts, (Dâru'l-fikr).
- Nevevi, Ebü Zekeriyâ Yahyâ b. Şeref, *Şerhu Müslim (Sahihu Müslim ile birlikte)*, Riyad 1424/2003.
- Sâvî, Ahmed b. Muhammed (ö. 1241/), *Hâşiyetü's-Sâvî ale's-Şerhi's-sağîr*, (Derdîr, Ebü'l-Berekât Ahmed b. Muhammed (ö.1201/1786), eş-Şerhu's-sağîr ile beraber) Kahire, ts (Matbaatü İsa el-Bâbî).
- Serahsî, *el-Mebsût*, İstanbul 1982-83.
- Şinkîtî, Muhammed b. Muhammed el-Muhtâr, *Şerhu Zâdi'l-müetnka'*, XVII, 29; XXIII, 11-12 (Şamile); a.mlf., *Şerhu't-Tirmizî*, VII, 15; XXXI, 6; XXXV, 21 (Şamile).
- Şîrbînî, Şemsüddîn Muhammed b. Ahmed el-Hatîb (ö.977/1570), *Muğni'l-muhtâc*, Kahire 1377/1958, I, 81.
- Useymîn, Muhammed Sâlih, *Fetâvâ's-Şeyh Muhammed es-Sâlih el-Useymîn*, Riyad, 1412/1992, I, 291-292.
- Yavuz Avcı, Ayşe Filiz, "Vajinal Akıntı ve Fizyolojisi", D.İ.B. Din İşleri Yüksek Kurulu V. Güncel Dinî Meseleler İstişare Toplantısı, Afyonkarahisar 01.12.2012.
- Zekeriyâ el-Ensârî, *Esne'l-metâlib fî şerhi Ravdî't-tâlib*, nşr. Muhammed Muhammed Tâmir, Beyrut 1422/2000, I, 37
- Zerkâ, Mustafa b. Ahmed, *Fetâva'z-Zerkâ*, nşr. Mecd Ahmed Mekkî, (*el-Mektebetü's-Şamile* içinde).
- Zerkeşi, Bedrüddin Muhammed b. Abdullah, *el-Mensûr fi'l-kavâ'id*, (*el-Mektebetü's-Şamile* içinde).
- Zuhaylî, Vehbe, *el-Fikhu'l-islâmî ve edilletühû*, Dimaşk, 1418/1997.